

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзін апрача свята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Правакатарская роля.

Эндэцкі заядлы шавінізм ня мае межаў. Пад свой смертаносны нож ён гатоў пусьціць кожнага ды ўсякага. Шчасьце толькі, што рукі кароткія...

Ад самага пачатку буйнага росту Грамады „Dziennik Wileński“, орган эндэкаў у Вільні, пускаў розныя фантастычныя рэвэлянцыі аб працы ды намерах Грамады і ўвесь час апеляваў да ўлады, заклікачы ўрад да рэпрэсыяў. Эндэкі баючыся беларускага адраджэнскага руху—як карабель ратунку маюць толькі адно—ўціск ды гвалт. Вось ня дзіва, калі ўрад, той урад, які ім ня мілы, распачаў мілую для іх справу, дык яны першыя і гучней усіх крычалі біс. Але-ж урад не пайшоў сьледам за артыстамі і на эндэцкі біс на'т не пакланіўся.

Мэтаю эндэцкага бісу была і ёсьць беларуская справа. Істнаваньне беларускіх арганізацыяў, Беларускі Сялянскі Саюз для эндэкаў, гэта—нож і вась, за гэты нож яны пробуюць хапацца голымі рукамі.

Справа ў тым, што ўсе свае рэвэлянцыі аб „Грамадзе“ эндэкі базіравалі на камунізьме, дык і ў сваім паходзе проці Сялянскага Саюзу ўжываюць гэтых самых аргументаў. Але-ж увесь шырокі сьвет знае антыбальшавіцкую праграму і тактыку Сялянскага Саюзу, увесь вялікі сьвет ведае аб тым, што Беларускі Сял. Саюз ёсьць чыста нацыянальная сялянская арганізацыя, якая бароніць правы Беларускага Народу ад усялякіх пагвалчэньняў, шаг за шагам ідуць да сваёй мэты, якая дзевяць год ужо сьвеціць як пуцяводная зорачка.

Ідэя Беларускага Народу не падпадкавана нікому...

Пішучы гэта мы хочам адзначыць як добрую зьяву тое, што эндэкі б'юць трывогу з перапуду, а гэта сьведчыць што мы—сіла з якою лічацца, калі не па любові дык з баязьні...

У сваіх нападках на Сялянскі Саюз, эндэкі ў праступнасьць Сялянскаму Саюзу ставяць збор ахвяраў на палітычных вязьняў.

Дык вось на гэта і адкажам. На наш пагляд увесь Беларускі Народ, гэта—адна сям'я і калі мы ў сваім хатнім жыцьці маем якія-колечы спрэчкі, дык гэта ня можа датыкаць эндэкаў. А калі Беларускі Народ адна сям'я, дык і мусіць усё рабіць а сямейнаму. Ніхто яшчэ нідзе і ніколі не забараняў прысьці з дапамогаю брату ці якому іншаму сваяку, дык ня можна забараняць і нам, калі мы толькі будзем мець магчымасьць дапамагчы нашым братам Беларусам, якія пацалі за краты. Гэта ня можа быць віною і яшчэ з тых прычынаў, што арыштаваньня Беларусы не асуджаны,

Нявольніцкая псыхалёгія.

У 1911 годзе, калі прыходзіліся 50-тыя ўгодкі скасаваньня прыгону, зьявілася многа рожных успамінаў, як часоў нявольніцтва, гэтак сама і таго моманту, калі яшчэ была сьвежаю магілька праклятага нябошчыка.

Аднойчы папала мне часопісь Александрыйскага павятовага земства, Херсонскае губэрні і на вялікае мае здзіўленьне я там вычытаў, што сярод сялянства за часоў прыгону істнавала перакананьне, што бяз пана нельга жыць; па тагочаснаму сялянскаму пагляду здавалася: хто-ж будзе турбавацца аб сялянстве? Сялянству (пэўна не ўсяму) здавалася, як гэта можа быць, каб ня было гэтакага блізкага начальніка.

Прачытаўшы гэтую вестку, дзеля таго, што яна мяне надта зацікавіла, я пачаў шукаць яшчэ якога-небудзь іншага сьвядзеньня.

Разумеецца, што ў гэтакім выпадку я зьвярнуўся да некалькіх старых асобаў, якія, як жывыя сьведкі, павінны былі даць мне вышэй ўспомненае сьвядзеньне.

І праўда — некалькі гэтых жывых сьведкаў жывым словам казалі тое самае, што прышлося мне вычытаць у часопісі.

Відаць, што кожнае нявольніцтва мае такую сілу, якая дае яму магчымасьць панаваць над чалавекам хоць зьяўляецца ён разумнаю істотай.

Я пішу гэта дзеля таго, што гэтакая самая нявольніцкая псыхалёгія пануе ў нашым народзе і цяпер. Праўда, прыгону ў гэтай форме якая была тады, цяпер няма, але-ж... псыхалёгія дык асталася.

Некалькі разоў мне прыходзілася змагацца з прадстаўнікамі беларускага народу, якія мелі адвагу залічаць сябе да радоў народнай інтэлігенцыі аб тым, што Беларусь як гэтакая самастойна істнаваць ня можа. А гэта дзеля таго, што на яе зямельцы няма газы, солі, жалеза, вугальля і шмат чаго іншага. Дык знача, калі-б прышлося стварыць незалежную рэспубліку, дык істнаваць было-б нельга. Знача дзеля гэтага Беларусь абавязкова павінна прылучыцца да Рад. Расеі. (Аб далучэньні Беларусі да Польшчы яшчэ не спаткаў ані воднага ахвотніка).

Я ня думаю прычыць справядлівасьці, бо

дык наперад без суда нельга тварыць над імі самасуду, як робяць гэта эндэкі. Акрамя грамадзістаў у нас ёсьць і другія палітычныя вязьні, да якіх ужо нельга на'т і тэарэтычна прычапіць камунізм; адзін з першых як прыклад і ёсьць беларускі кс. В. Гадлеўскі.

Абгаварваючы вышэй паданае мы ня маем на мэце бараніцца ад эндэкаў. Мы добра разумеем, што для нашае ідэі эндэцкія страхкі ня маюць ніякае вагі. Мы хочам гэтым выявіць і абрысаваць правакатарскую ролю эндэкаў і паднясьці гэты малюнак, як вянок згоды беларускім палянафілам, уродзе Паўлюкевіча і беларусафілам з „Умястоўскага Дня“, няхай прымуць яны „дарагі вянок на галовушку сваю“ і далей зьвягаюць аб супрацоўніцтве тады, калі польскі ўрад адкідае ўсякае супрацоўніцтва.

праўда, што тых рэчаў, якія толькі што я вылічыў у нас не дабываецца, не дабываюцца але-ж прывозяцца. У сувязі з гэтым паўстае пытаньне, адкуль-жа яны бяруцца? Ці нам дае хто за дарма? Па першаму ясна, што тыя натуральныя багацьці, якія ў нас не дабываюцца, прывозяцца з другога старонкі, а па другому — адкажу, што якім-бы спосабам ці парадкам яны да нас не пападаюць, дык гэта другарадная рэч, бо ніхто нічога нам дарма не дае. Усё, чаго няма ў нас, мы мусім купіць і купляем. Ну, дык у чым-жа палёгка?

Ясна, што ніякае палёгка ад таго, што мы належым да іншае дзяржавы, мы ня маем.

Наадварот, мы хоць і бедныя, акурат даем карысьць нашым гаспадаром, бо безкарныя яны нас ня трымалі-б.

Мы ўсё купляем за грошы.

А трэба зацемиць, што грошы, якія выдаюцца на жалеза, на соль, на газу і іншыя ім падобныя прадметы, ідуць на належнасьці да гаспадароў гэтага добра, знача ўсё роўна яны ад нас уцякаюць.

Ёсьць ведама, што вялікая дзяржава можа стварыць лепшыя ўмовы жыцьця для сваіх грамадзян, але з практыкі добра ведаем, што ў меншых дзяржавах грамадзяне багацей жывуць чымся ў вялікіх, напрыклад у Расеі і ў Бельгіі, ці ў Даніі, ці Швэцыі. Наадварот, паняволены народ на'т і ў вялікай дзяржаве заўсёды выкарыстоўваецца; якраз ад нашай належнасьці да чужынцаў мы бязумоўна церпім і матэрыяльна і праўна.

Мы плацім падаткі нароўні са ўсімі грамадзянамі, а не атрымоўваем нічога. Калі справа тычыць адбудовы, дык у першую чаргу адбудавалася каранная Польшча. Калі купляць зямлю прыходзіцца цераз Зямельны Банк, дык гэта можна толькі Палякам, калі даецца які крэдыт, дык у першую чаргу Паляку-асадніку; на службе ўрадавай толькі чужыныцы і г. д. Гэта ў Польшчы. Ну а як-жа там у Рад. Расеі? — Пэўна, што тое самае, бо калі трэба пабудаваць электрастанцыю, дык пабудавалі каля Масквы ды на Волхаве, а ў Менску на'т станцыя чужыныкі не адбудавана, хаця-ж і радавая ўлада бярэ падаткі з Беларусаў на роўні з Расейцамі. Замест даць сялянам зямлю на месцы, на Беларусі, беларускіх сялян высыляюць у Сібір, дзе ўжо налічваецца каля мільёна нашых братоў.

Эндэцкі правакацыйны паход проці нас не павінен нас аслабляць, а наадварот яшчэ больш гартаваць для змаганьня за нашыя ідэалы.

Ніякая варожая сіла ня пазбавіць нас гэтага Ідэалу, бо ён—у душы кожнага Беларуса. А душа? Душа Беларускага Народу не смяротна, яна вечна, як вечны сам народ, які пасля многавекавай няволі жыве і вызваляецца...

Ніколі не зністажай газеты, прачытаўшы дай яе суседу.

3 жыцця пад Польшчай.

Забастоўка ў Гор. Дамброве.

З прычыны спрэчкі паміж урадам Гуты Банковай і работнікамі паўстала забастоўка. У забастоўцы бяруць удзел да 2.000 работнікаў, як пратэст проці выдалення трох работнікаў. Забастоўка пашыраецца і на Гуту Гампэр.

Катастрофа.

Газеты змяшчаюць вестку з Сасноўца аб тым, што ў гуде „Кацярына“ праз неасцярожнасць здарылася катастрофа. Кідаючы ў мартэнаўскую печ (дзе плаваць жалеза) стары дрот, укінулі разам з дротам бомбу, якая ўзарвалася, а гэтакім чынам забіла 1 работніка і 12 параніла, з іх 6 паранены цяжка.

Арышты.

На польска-чэшкім паграніччы арыштаваны нейкі Атаманчык, які вінаваціцца ў забойстве львоўскага школьнага куратара Сабінскага. У сувязі з гэтым арыштаваннем, арыштавана і яшчэ 8 чалавек вінавачаных у прыналежнасці да справы забойства.

У пастаўскім павеце арыштаваны і пераданы следчаму судзі Рышард Жукоўскі, які агітаваў проці камасацыі (пераход на хутары) у вёсцы Шырках. Жукоўскі, як пішудь газеты, агітаваў проці камасацыі дзеля таго, што зямельны ўрад дрэнна яе праводзіў.

Новыя 20-ці залатоўкі.

Пушчаны ў зварот новыя папярковыя 20-ці залатоўкі.

Судовы працэс.

Пінскі надзвычайны суд на вызядной сесіі ў Кобрыве асудзіў на растрэл Я. Андрозька, Я. Юрчыка, В. Стэкнашукі і Т. Стэльмашукі, якія вінаваціліся ў нападзе на селяніна Даніла Юрчука ў в. Германовічы.

П. Прэзыдэнт, бяручы пад увагу іх малады век, памілаваў усіх чатырох.

Зьвяга Обста.

У № 83, ад 10 г. сакавіка „Dziennik Wileński“ надрукаваў гэтакую зацемку.

„Згодна пастаповы К. П. З. Б. сваяк б. „Грамадзе“ і да гэтага часу не зліквідаваны „Беларускі Сяляцкі Саюз“ энэргічна распачаў акцыю збірання грашовых складак на карысць арыштаваных камуністычных паслоў. У найбліжэйшых днях „Саюз“ разашле па паветах „лісты складак“. Аналігічную акцыю збірання складак, як вядома праводзяць бальшавікі ў Меншчыне. Ужо на апошнім паседжанні К. П. З. Б. ў Менску, пастаноўлена, каб гэтую акцыю пашырыць на „Заходнюю Беларусь“ аддаючы ў гэтай справе ініцыятыву ў рукі „давераннай арганізацыі“. Не абмануліся“.

Як відаць з гэтага зацемкі, дык рэдакцыя „Dziennika“ мае вялікую здольнасць да шукання.

Дык вось нас, пасля гэтага, надта дзівіць, чаму гэта ўрад не выкарыстае гэту здольнасць „по прыналежнасці“? Выглядае неяк ненармальна!

Цяпер, дык нам стала ясна чаму гэта злучецца „Dziennik“ на ўрад маршалка Пілсудскага, ня глядзячы на тое, што ў адносінах да Беларусаў гарманізуюцца? Дый ёсць за што звацца: „Шарлок Холмс“ ды бяз дзела!

Ману Обсту трэба быць што найменш начальнікам „ахранкі“ а ён пры гэтых здольнасцях, толькі... галава віленскіх брахуноў... ня болей!...

Калі хто ня можа зразумець значэння незалежнасці і ар'ентуецца на якую небудзь нават і магутную суседку (хоць-бы і Рад. Расей), дык ясна, што гэтакае перакананне іначай як нявольніцкай псыхалёгіяй назваць нельга.

І на вялікі жаль гэтая нявольніцкая псыхалёгія ахапіла значную частку нашага грамадзянства пераважна „разумнікаў“, якія праз гэта і кіруюцца пад крыльмі чырвонае суседкі губляючы незалежніцкі грунт з пад сваіх ног.

Яшчэ многа прыдзецца нам перажыць пакуль скінем з сябе гэты гнёт — нявольніцкую псыхалёгію. Яшчэ многа энэргіі патрацяць праўдзівыя незалежнікі, пакуль паборуды і перамогудь гэтакае ненармальнае зьявішча. Але-ж прыдзе час, што згінудь усе фальшывыя ар'ентацыі і заместа іх астанецца ў перакананні Беларусаў адна ар'ентацыя, гэта — на самых сябе, а тагды—Ідэал стане рэальным жыццём.

* * *

Ты засланила на тварык вуаль
І абтуліла на шыяццы шаль:

Дробненька шпарнула сходкай свой крок,
Хутка пабегла ў няведамы бок.

Лёганька нэс цябе там тратуар,
Сонейка міленька з шэранькіх хмар

Стрэльнула метка у вочкі твае,
Ты адказала: «Яны не мае,

«Нехта чужы у мяне іх украў
«І сьдэрагчы іх на век загадаў,

«Сонца, вярніся ў нязнаную даль,
«Вочкі яму я схавала ў вуаль».

* * *

Я знаю, тут цябе няма,
Ты знікла у бяздоннай хвалі
І я цябе ў нязнанай далі
Шукаю зрокам з таго дня.

Я чую шопат вусн тваіх,
Дрыжучы грудзі твае бачу,
Як страшна: я тут чуць ня плачу,
Мне жаль хвілін кароткіх тых.

Ты прадамною як імгла
Была і знікла ў косах сонца,
Цябе я ўбачыў праз ваконца,
Калі ты ў даль адна ішла.

Было адчынена вакно,
Я сэрцам ўпіўся ў мгісты хвалі,
Душой паплыў з табою ў далі
З шаптаньнем «мне ўжо ўсё адно...»

* * *

Ці-ж толькі сухімі славамі
Я мог-бы спаткацца з табою...
Слоў мала. Спатканьне між намі,
Быць можа ўжо гэтымі днямі,
Уісьціцца сэрцам і душою.

Таёмныя вочы замкнуцца
І ціха, маўкліва бяз слова
Малінныя вусны зліюцца,
Каб потым памалу прагнуцца
І зліцца ізноў-жа нанова.

Ты ціхім і мілым шаптаньнем,
Нясьмела з раскошы і больлі
Спытаеш з нявінным уданьнем...
«Ці ты спатыкаўся з каханьнем?»
Маўкліва скажу я «ніколі»...

* * *

Тагды ты, помню, неяк смела,
Бяз штучнай засланкі з рукі,
Мне проста ў вочы паглядзела
І ў міг уся сама зьялела
Спусьціўшы ручкі на бакі.

Пасля зноў далей чытаць хацела...
Дарэмна. Сілы больш няма...
Ізноў з пад пальчыкаў нясьмела
У той куточак паглядзела,
Дзе вось сядзеў я ля вакна.

Фр. Грышкевіч.

НАВІНЫ.

— Звальненне б. рэдактара „Сял. Нівы“. Быўшы рэдактар „Сял. Нівы“ Л. Міцька, які быў арыштаваны ў справе канфіскаваных №№ 7 і 8 „Сял. Нівы“ і які вінаваціцца па 129 ст., звольнены да суда пад надзор паліцыі.

— Беларуская лекцыя. У нядзелю, 10 г. красавіка у салі Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры адбылася лекцыя гр. А. Стэповіча на тэму: „Галоўныя дзейнікі грамадзкіх зьявішчаў“.

— Справа беларусізацыі царквы. У Вільню прыбыў з Валыня пратаярэі Палікарп, які робіць заходы перад царкоўнаю ўладаю аб перадачы Беларускаму праваслаўным Пятніцкай царквы, дзе ён будзе адіраўляць набажэнства ў беларускай мове. Некалькі гэтакіх набажэнств

ваў пратаярэі Палікарп адправіў у Сьніпскай царкве.

— Беларускі спектакль-канцэрт у Новай Вялейцы. У нядзелю 3-IV у Новай Вялейцы адбыўся беларускі спектакль-канцэрт эладжаны Віленскім Гуртком Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Былі адыграны 2 пьесы: „Дзядзька Якуб“ і „Зьбянтэжаны Саўка“. Вельмі добрымі выканаўцамі сваіх роляў аказаліся слухачы Беларускай Коопэратыўна-Гандлёвых Курсаў у Вільні.

Канцэртную частку добра выпаўніў хор Віленскага Гуртка Бел. Інст. Гасп. і Культуры пад кіраўніцтвам гр. Альбіна Стэповіча. (Як чуваць, гр. Стэповіч мае наладзіць у Вільні адумасловы Вечар Беларускай Песьні з хорам і салістамі).

— Судовы працэс „65“-ці. Горадзеньскі акружны суд распачаў судовую справу проці 65 асоб, вінавачаных у камуністычнай дзейнасці. Разгляд справы працягнецца тыдзень.

— Юбілей Выгодзкага. Гэтымі днямі д-р Выгодзкі, жыдоўскі пасол, які прысылаў прывітаньне Беларускаму ў часе сьвяткаваньня 9-х угодкаў абвешчання незалежнасці Беларусі сьвяткаваў свой юбілей: 70 ўгодкі нарадзінаў. На сьвяткаваньне сабраліся прадстаўнікі ўсіх жыдоўскіх партыяў.

Ад Беларускай прывітаў д-ра Выгодзкага гр. Савіцкі.

— „Monarchista Wileński“. Пад гэтакім назовам выйшла польская газэціна, манархістычнага палітычнага кірунку, якая прадаецца па 5 грошай экзэмпляр. Як відаць дык надта танна гэтая ідэя!

Вымена старых даляраў. Далары якія ўжо гэтак пацёрты, што ня могуць надавацца да публічнага карыстаньня, польскі ўрад абменьвае, але-ж бярэ за паядзінчыя далары па 50 грошай, а за большаю колькасць па 1 проц. ад сумы.

Што дзеецца ў сьвеце?

Сытуацыя ў Кітаі.

„Morgin Post“ падае вестку з Шанхаю, што на галоўна-камандуючага кантонскім вайскамі ген. Чанг-Кай-Шэка, гатовіўся напад, у сувязі з гэтым 20 чал. арыштавана.

Вайсковая акцыя гэтымі днямі неяк не дала ніякіх новых пераменаў, дзеля таго, што кантонская армія далейшае наступленьне спыніла. У радох Кантонаў быццам паўстаюць спрэчкі паміж камуністымі і кумінтангам. Нават былі зьявіліся весткі аб перамене галоўнага камандуючага, але-ж як высьвьяецца, дык на гэтым становішчы астанецца Чанг-Кай-Шэк.

У Пэкіне, дзе пануе найміт сусьветнага капіталу Чанг-Тсо-Лін у перадсьмертнай агоніі здарыліся гэтакія выпадкі, якія паставілі на карту долю суакою. Справа ў тым, што проці міжнародных дагавораў аб эктэрыторыяльнасці ўлада Чанг-Тсо-Ліна зрабіла рэвізью ў савецкім пасольстве.

У сувязі з гэтым зьявіліся весткі, што Расея гатовіцца выступіць аружна, проці гэтага парушэння міжнародных законаў.

Сытуацыя ў Кітае астанецца напружанай. Хатня вайна зацягваецца. Выступіць адкрыта і задушны кітайскі вызвольны рух сусьветная буржуазія неяк не адважыцца. Галоўнаю староніцаю аружнае інтэрвэнцыі зьяўляецца Англія, але-ж нічога не выходзіць, бо проці гэтага Японія. Нямецчына трымаецца нейтральна, а Рад. Расея проці ўсякіх інтэрвэнцыяў пратэстуе.

Разаружаецца.

Амерыканскі ўрад запатрэбаваў ад уставадаўчых палатаў крэдыты на будовы дзесяці новых караблей. Аднак-жа ня глядзячы на гэта ўваружэньне ўвесь час ідуць нарады аб разаружэньні. Дык як жа зразумець буржуазны камбінацы?

У Латвіі.

Латвійскі Сойм выбраў новага прэзыдэнта Зэмгальса. У выбары прэзыдэнта галоўную ролю адыгралі меншасці, якія падалі свае галасы за Зэмгальса.

У Мароку.

У Мароку ніяк ня могуць валадары: Францыя і Гішпанія ўстанавіць суакою. Газеты ізноў падаюць весткі аб дробных паўстаньнях мароканскіх народаў.

Прысылайце грошы на падпіску.

Сяляне і работнікі!

прысылайце ахвяры на палітычных вязняў!

Вельмі шмат асоб ужо прайшло праз вастрогі, яшчэ больш дагэтуль сядзіць у вастрогах і невядома як шмат асоб можа яшчэ трафіць у вастрог за свае палітычныя і нацыянальныя ідэі.

Усе тыя, што цяпер на волі павінны помніць аб вязнях, нашых братах або суседзях і памагаць ім матэрыяльна. „Сялянская Ніва“, пачынаючы ад гэтага дня, адкрывае прыём ахвяр на палітычных вязняў.

Усе прысланыя ахвяры будуць перадавацца палітычным вязням, а справаздача будзе друкавацца ў газэце. Дык кожны, каму дорага адраджэнне Беларускага Народу, каму дорагі змагары за беларускую нацыянальную ідэю, каму дорагі палітычныя вязні Беларусы, спяшайцеся прыслаць у рэдакцыю хоць маленечкую ахвяру.

За Вашыя прысланыя грашы будуць вам удзячны палітычныя вязні.

Грошы можна прыслаць на адрэс:

Wilno, Zawalna 6 m. 5. Рэдакцыя „Сялянскае Нівы“.

Новае аблічча.

У № 31 „С. Нівы“ мы падалі бесстароннюю лёгкую крытыку беларускага мясячніка „Родныя Гоні“. Гэтая крытыка апіралася выключна на матэрыяле зместчаным у мясячніку і затым з нашага боку не магло быць ніякіх „асабістых“ анімоўнаў да рэдакцыі „Родных Гонях“. Што крытыка „Сял. Нівы“ не падабалася рэдакцыі „Родных Гоняў“, дык у гэтым нічога нямаможа быць дзіўнага, але вось ня толькі крыху, але на’т вельмі шмат ёсць дзіўным тое, што польская газета, стаячая блізка да „пасьямаўвага ўраду“, „Kurjer Wileński“ ўзялася бараніць пачынаючы „Родныя Гоні“. Гэтая газета між іншым у нумары 80 піша так:

„Некалькі дзён таму назад мы пісалі аб узніклым новым беларускім мясячніку „Родныя Гоні“, пасвячаным выключна справам літэратурным і культурным. З пэўным прызнаннем мы падчырквалі тады факт звароту ў словы ад рэдакцыі да ўсяго грамадзянства нашага краю з просьбай аб супрацоўніцтве і помачы. Над гэтым ведаем, што цэлы рад дзеячоў з абозу краўцаў (Палякоў блізкіх па ідэалогіі „Kur. Wil.“ — Рэд.) быў спецыяльна прошаны аб супрацоўніцтве ў новай часопісі“.

„Адзіным голасам, што неахвоча выказваецца аб новым мясячніку ёсць рэцэнзія ў „Сялянскай Ніве“ № 31. Яе аўтар замест правесці крытыку па сутнасці (рэчавую) або падаць сапраўдныя бракі новаму выдаўніцтву, тарнуе метад вельмі злосных і зусім неабавязаных уваг. На колькі ведаем уся гэтая няпрямая напасць знаходзіць сваю падкладку ў асабістых анімоўнах да рэдакцыі „Родных Гоні“.

Хоць пішу гэтыя словы зусім ня маем на мэце займацца палемікай з польскай газетай у справе рэцэнзіі беларускай літэратурнай часопісі, бо выглядала-б гэта больш як сьмешным, аднак хочым дасужага польскага абарончыка з „Kurjera Wileńskiego“ адаслаць да № 31 „Сял. Нівы“ каб яшчэ раз уважна прачытаў нашу рэцэнзію. Там знайдзе, што нашая крытыка выключна апіраецца на гэтых сапраўдных браках, якіх польская газета „Kur. Wil.“ не дагледзіла, а не на нейкіх „асабістых анімоўнах“, аб якіх у крытыцы няма ніякага ўспаміну. Пасьля ўважнага прачытання „Сял. Нівы“ дасужы польскі рэцэнзар будзе прымушаны сьцьвердзіць толькі адно, што ўся крытыка, зместчаная ў „Сял. Ніве“ апіраецца толькі на факты і браках, узятых з „Родных Гоняў“ і што беспадстаўнасьці дапусціўся толькі „Kur. Wileński“, баронячы беларускую часопісь і не падаючы аніводнага запраўднага аргументу.

Але ўся справа ня ў гэтым. Нас вельмі зацікавіў факт, што польская газета, выказала нявычайную апеку над беларускім мясячнікам і хоча каб беларускія газеты ня крыўдзілі гэтага мясячніка. На чым-жа апіраецца гэтая апека? Ды скажы польская газета так добра пайнфармавана аб „асабістых анімоўнах“ да рэдакцыі „Родных Гоняў“? Адно можа толькі сказаць, што ўсяго рэдакцыйнага складу „Родных Гоняў“ ня ведаем, дык адкуль „Kurjer Wileński“ ведае гэты рэдакцыяны склад „Родн. Гоняў“?.. І чаму гэта запанавала між абедзьвюма рэдакцыямі польскай „Kur. Wil.“ і беларускай „Родныя Гоні“ такая прыязнь? Мо’ тут ня прошая ўслуга? Але аб гэтым, у выпадку патрэбы, можна будзе яшчэ напісаць. *Рэцэнзар.*

Да нас пішуць.

На нашай пошце.

(Тэлехань, Косаўскага пва.)

Нідзе мусіць гэтак не рабілася як на нашай пошце, што дзень дык навіна, але адзін дзень, дык найбольшая, бо прапала аж тры тысячы злотых.

Добра жылося нашаму паштару, дзень і ноч круціў „платэфон“ за які заплаціў 300 зл. Ягоная жонка толькі і рабіла, што ездзіла, то ў Вільню да сваёй маткі, то ў Варшаву часамі, возычкі: курэй, качак, гусей і г. д. Але-ж пасьля як выкрылася прапажа 3.000 злотых, дык за тое страшанула паштара траса; гэта было ў піўной Лаўдмана. Гэтак трасло, што аж гвалт крычаў, „дайце гарэлкі, а то ўміраю!..“ Хоць было ўжо позна, але-ж жыдоўка мусіла шукаць гарэлкі, каб адратаваць, гэтакім чудам п. паштара ад сьмерці.

І нека дзіўна, што гэты паштар Паліва доўга трымаўся на нашай пошце, ды яшчэ цераз яго, за тое, што пасварыўся з гэтым Паліваў папаў у вастрог п. Тычынскі.

Гледзячы на гэтае зладзейства, сьмяюцца людзі, што Польшча зладзеймі адбудуваецца. За ўвесь час кіравання поштаў Палівай, нека ні разу не прыяжджаў кантроль з дырэкцыі. Здавалася, што ў гэтага Палівы добрае падтрыманьне там у цэнтры. Аж-но нарэпце пашло на ліха Паліве, і прыехаўшы кантроль — пра-кантраляваў Паліву з Тэлеханаў... *А. Шышка.*

Прыхільнікі паноў.

(Вёска Дабучын, Пружанскага пав.)

Пакуль Максім Валасовіч ня быў радным, дагуль ён не называў сябе панам. Як толькі яго выбралі ў радныя, дык пайшло зусім іначай. Ён кажа на моладзь: „Вам трэба пісацца да Беларусаў, а я ўжо астануся з панамі“. Чаму? Бо ён атрымоўвае сялянскія грошы. Аднаго разу прыехаў да яго войт з пісарам, дык пры выпіцы войт гутарыў пабеларуску, а радны М. В. папольску, хоць сам і Беларус. Цікава, што гэты радны ня ведае колькі яму трэба плаціць падаткаў, бо нека у гутарцы з сялянамі сказаў, што солтыс С. Скобля, перабраў у яго адзін злоты падатку. Аб гэтым даведаўся у ськрэтара ў воласьці. Пасьля ўсяго гэтага радны казаў, што заявіць падатковаму інспектару. Але прайшоў 1926 г., настаў 1927 год, а нашы сяляне не дачакаліся інспектара. Чаму? Гэта асталася для сялян невядомым. Дык вось другі раз, сяляне, не выбірайце прыхільніка паноў. А каб не плаціць церазмерных падаткаў, дык ідзіце ў Беларускі Сялянскі Саюз і пад яго сьцягам змагайцеся супольнымі сваімі сіламі за лепшае жыцьцё.

Янка Бедны.

Гавораць адно, а робяць другое.

Вялізарная бяда гэта наша цемната і наша нясьведомасьць. Мы, Беларусы, гатовы ўсякаму верыць, хто салодка гаворыць, а асабліва калі справа датычыць нашага жыцьця. Калі хто нас абмануў хоць раз, той больш ад нас не дажджэцца даверу. Галоўныя ў нас думкі аб тым, на чым мы жывем — гэта аб зямлі. „Вучоны“ ўрадоўцы здаецца хочуць нам у гэтай справе памагчы, але ўсё акончваюцца інакш. Ніжэй падаю факт з Земскім Камісарам Вялейскага пав., да якога людзі ў справе выхаду на хутары звачываюцца. У яго вядомы метод: абяцаць жураўля ў небе ня даўшы сьнігіра ў рукі.

Пачалася справа аб выхадзе на хутары вёскі Рабунь, Касьпянеўскай воласьці. Вёска вялізарная каля 130 гаспадароў. Камісар павятовы абяцаў прыбаўкі зямлі каля 300 гектараў ад суседніх уласнікаў і суседняга скарбу. На пачатку працы выявілася, што акрамя 40 гектар. царкоўнай зямлі больш німа, ды і апошнія, якія далучаецца за высокую плату. Каморнікі, якія разьмяралі зямлю, ніяк не згадзіліся абмераць для азначнай камісіяў, асабліва кавалкі, якія ўпарадкаваны да вышэйшай катэгорыі, чымся побач пад заросьлямі, а залічаны да агульнага кавалаку ніжэйшай групы. Разробляная і ўгноеная вясковая зямля, такім чынам, пашла ў вадзей цане з царкоўнай над заросьлямі. Такім парадкам, многа вясковай зямлі добрай пашло ў адзёй цане з нягоднай, бо каморнікам ня хочыцца доўга вазіцца з мужычком. Яны нават адважваюцца заяўляць такую рэч, — што іхняя дзела толькі размерыць, а сяляне пасьля няхай сабе хоць галавой аб сьцяну б’юць. Усе расходы па камасацый абяцалі аднясьці на рахунак казны дзеля таго, што вёска бедная, ніяк ня можаць паўстаць на ногі ад вайны, у якую ўся згарэла, а цяпер кажэць што трэба плаціць па 12 злотых з гектара. Няма веры нікому, ні адкаго няма спагад-насьці нашаму брату. *Квактун.*

Ізноў падаткі.

(З Войстампшчыны).

Плацім мы плацім, гмінныя падаткі і вы-плаціць ніяк ня можама і ня ведама, дзе гэта грошы дзяюцца? Не зважаючы на гэтак вялікія падаткі, ужо заплачаныя за I і II раты 1926 г. Урад нашай Войстампскай воласьці, яшчэ аблажыў сялянаў нейкім гмінным дадаткам, г. зн. 50% падвышкі за то-йжа, ужо мінулы 1926 год. Гэты падатак прычыніў сялянам вялікую крыўду, бо ніхто з нас ня ведае на што гэта ён бярэцца, а нашыя „ганаровыя ўрадоўцы“, дык ня хочуць нам аб гэтым і тлумачыць.

Ці ня хочуць гэта, нашыя валасныя ўрадоўцы, пакрыць нашымі мазольнымі грашмі, нядоімкі паноў-абшарнікаў, ды траты быўшага войта Пастарнака і ськвэстратара Сорочынскага? Дзесяты.

За што арыштоўваюць.

Часта прыходзіцца чытаць на шпальтах „Сялянскае Нівы“ заклікі аб складаньні ахвяраў палітычным вязням. І праўда, людзі якія не не шкадавалі свайго добрабыту, якія для добра сваіх пакрыўджаных братоў згубілі вольнасьць і апынуліся за цяжкімі вастрожскімі кратамі,—павінны быць падтрыманы матэрыяльна. Наш найпільнейшы абавязак памагчы сваім барацьбітам, чым хто можа. Хто набываў сам за кратамі, дык той можа лёгка зразумець, якою ўдзячнасьцю поўна сэрца арыштаванага атрымаўшага запамогі: тагды і краты яму ня гэтак стануць цяжкімі ад сьведомасьці, што ўдзячныя браты не забыліся аб ім. І сяляне гэта добра разумеюць, і шчодрой рукою заўсёды гатовы даваць. Ня ведаюць толькі, як гэта зрабіць, бо ня ўсім-жа ахвярадаўцам нясьці свае ахвяры вязням? Дзеля гэтага трэба выбраць аднаго чалавека, які сабраў-бы і здаў-бы ахвяры. Гэтак зрабілі сяляне вёскі Сашыцы, Селецкае вол., Пружанскага пав. Калі адзін з сялян гэтае вёскі Гмыр Уладзімер здаў па пошце сабраныя 60 зл., палітычны вязням у Пружане, дык быў арыштаваны, і... сам прасядзеў два месяцы ў вастрозе „пад сьледзтвам“. Чаго толькі там яму не закідалі: і „Мопра“, і „antypaństwowe działanie“, і прыналежнасьць да К. П. З. Б. і ці мала яшчэ чаго?!.. *Польмя.*

Не парцэляцыя, а спэкуляцыя.

(Двор Дабраполь, Маўчадзкае вол., Баранав. п.)

У нашым павеце ў апошніх часоў абшарнікі масава „парцэлююць“ свае двары. Як выглядае гэтая „парцэляцыя“ і як адбываецца яна на жыцьці малазямельных сялян, пакажа ніжэй апісаны факт. Для прыкладу возьмем двор Дабраполь Яна Мержэўскага і разгледзім, як праводзіць ён прадажу сваіх 600 дзес. зямлі. Калі ня лічыць лепшае зямлі, якая знаходзіцца ў цэнтры двара і якую пакуль што абшарнік пакаіе сабе—горшая зямля прадаецца па цане 80—100 далаўраў за гектар. Прычым $\frac{2}{3}$ належнае пакупнае сумы трэба заплаціць адразу, рэшту пры атрыманьні купчае. Заплаціўшы грошы, набыўца атрымоўвае часовы ўступны дагавор, па катораму абшарнік забавязуецца прадаць стоўкі-то зямлі і выдаць на яе адпаведныя дакумэнты. Усе расходы па рэалізацыі дагавору ложацца цалком на набыўцу. Калі-б, дзеля якіх небудзь прычынаў, набыўца ня здолеў свайго кавалка зямлі выкупіць, або не заплаціў хоць-бы самае дробнае сумы ў вызначаны прадаўцом тэрмін, дык, згодна з умовай, траціць права на закупленую зямлю і... заплачаныя грошы. З гэтага ясна, што бедныя малазямельныя і беззямельныя сяляне на гэтых цяжкіх варунках купіць зямлі ня могуць. Праўда, некаторыя з іх рашаюцца купіць і—2 гектары, але гэтыя спробы заўсёды канчаюцца для селяніна вельмі сумна: застаецца ён без жывёлы, без грошай і без зямлі, якую закупіў у абшарніка, але не выканаў якога небудзь пункту ўступнага дагавору. Цяжка апісаць усе тое, што перажываюць цяпер бедныя сяляне, бачачы, як уцякае ад іх зямелька, якую абраблялі іх дзяды і прадзеды,—да розных прыяжджых багатых купцоў. І гэта ёсць зямельная рэформа! Паміма волі задаеш сабе пытаньне: што-ж будзе з малазямельнымі і беззямельнымі сялянамі далей, калі бліжэйшыя да іх вёскі двары будуць гэтакім чынам „распарцэляваны“? Нэнда, голад, залежнасьць ад багатага—без канца будзе прасьледаваць гаротнага селяніна, які цяпер ужо дайшоў да апошняга стопня, да жабрацтва. І ня дзіва! Зьнішчаных вайной гаспадаркі яшчэ дагэтуль ня прыйшлі да напавы: многія сяляне жывуць у курных зямлянках. Апрача гэтага па прычыне леташняга неўраджаю 50% сялян ня маюць цяпер насеньня, а самі ядуць хлеб з мякінаю. З адпушчанага ўрадам кредыту на насеньне скарысталася дваццатая частка сялян нашае гміны, ня маючых насеньня. Жудасны абраз! А побач з гэтым ідзе ціха і плянова спэкуляцыя зямлёй... *Ярашэвіч.*

Беларуская вечарынка.

(Засц. Углы, Браслаўскага пав.).

У суботу 12 лютага г. г. першы раз адбылася беларуская вечарынка з прадстаўленьнем. Ня глядзячы на тое, што між вёскай Азіранцы і засц. Углы добры кавалак дарогі—каля 25 кіл., прыехалі артысты і музыканты. На скорую руку была збудавана сцена, пры дапамозе тутэйшай моладзі. Артыстычна адыграны дзве п'есы Аляхновіча: „Шчаслівы муж“ у 4-х актах і „Суд“ у 1-м акце. Некаторыя аматары-артысты надта ўмела выканалі свае ролі. Саля была перапоўнена публікай, усе былі вельмі вясёлы і здаволены, пасля кожнага акту воплескі і пахвалы сыпаліся надта шчодро. Пасля прадстаўленьня адбыліся спокі аж да самага рана. У часе цэлага вечара настрой быў паднёсены. Дык на гэтым месцы складаю шчырую падзяку арганізатарам вечарыны, жадаю вилікага паспеху ў працы гэтым сяўцам культуры сярод нашых сялян Беларусаў. Гэтак сама зьвяртаюся да цябе моладзь, з заклікам аказваць падмогу і прыхільнасьць, бо толькі праз культуру мы можам палепшыць сваё гартнае жыцьцё.

Новы-Званар.

Паход проці сьведамасьці.

(гм. Свідзельская, Горадзенскага пав.).

Як ужо няраз газета „Сялянская Ніва“ пісала і піша, што ўлада стараецца ўсялякімі спосабамі заглушыць той беларускі рух, які адзначаецца ці то ў культурна-асьветным напрамку, ці ў сацыяльна-вызваленчым. Паход улады проці Грамады і разьвязаньне яе можа і зьяўляецца справай лівым з ягонага пункту гледжаньня, але як ведама, культурна-асьветныя ўстановы нічога ня маюць супольнага ў сваёй дзейнасьці з арганізацыямі палітычнымі. У сувязі з вобьскамі і арыштамі дзеячоў Грамады робяцца рэвізіі і ў памешканьнях Т-ва Беларускай Школы, як гэта мела месца ў нао у м. Свідзі.

Загадчыкам бібліятэкі, пры Т-ва зьяўляецца Пётра Сеўрук, пасьледавальнік Талстога, нічога супольнага ня маючы з палітыкаю, у перакананьнях якога ёсьць нялюбасьць да ўсялякай палітычнай барацьбы, але які ёсьць шчырым прыхільнікам беларускага культурнага адраджэньня. Аднак-жа тутэйшая паліцыя пастаралася зрабіць некалькі разоў там рэвізіі, прычым заўсёды перад вобьскамі ў грамадаўцаў. У часе рэвізіі, асобна ў сувязі з ліквідацыяй Грамады, у бібліятэцы Т-ва ўсякія часопісі беларускія рваліся і тапталіся паліцыяй, пад кіраўніцтвам камэнданта пастарунку нават друкі ня маючы сувязі з Грамадой, але шанаваныя сялянствам, як напр. „Сял. Ніва“. Гэтыя адносіны паліцыі да беларускіх друкаў выяўляецца, як жаданьне ўлады зьнішчыць беларускі рух і культуру. Але-ж сьведомасьць сваёй нацыянальнай прыналежнасьці ёсьць агульнай здабычай, асабліва-ж моладзі. Наша моладзь ня мае ўжо ахвоты гнуць перад панам сьпіну, яна заўсёды становіцца ў першых радок той барацьбы, якая ідзе проці ўгнятаньня. Ня вырваць ужо панам ніякай сілай і спосабам тое зерне, што закінута ў беларускую думу, яно ўсходзіць і красуе яркай вогністай краскай.

Залом.

Камэндант б'ецца.

(Тэлеханы, Косаўскага пав.).

У гэтым мястэчку ёсьць камэндант пастарунку паліцыі. Ня глядзячы на тое, што сам паходзіць з Беларусаў і ўзгадаваўся пад саломенай стрэхой, сярод сярмяжнага сялянства, перавярнуўшыся на Палыка надта ненавідзіць Беларусаў. Як папаў яму ў рукі селянін Мікалай Багдановіч, сэкратар гуртка Грамады, дык гэты камэндант зьбіў яго да паўсьмерці.

Таксама пабіў Віктарага Кукеля, але гэты ўжо сам віват, бо пайшоў навіншаваць п. камэнданта ў дзень яго імянінаў 19 сакавіка на сьв. Язэпа.

А яшчэ ёсьць дзевяць хлопцаў Беларусаў, што працуюць на станцыі, дык гэтым ужо не дае спакою, прыстаючы да іх, заклікае на пастарунак, піша нейкія пратаколы і пытаецца чаму ня пішацца ў польскую партыю?

А. Шышка.

СЯЛЯНЕ.

Аб усіх крыўдах, аб зьдзеках адміністрацыі і аб вашым жыцьці пішыце ў сваю газету „Сялянскую Ніву“.

Гаспадарскі аддзел.

Як сеяць гарох.

Шмат дзе на Беларусі на гарох мала зьвяртаюць увагі, а жаль, бо гарох ня толькі дае добры прыбытак, але-ж таксама значна палепшае зямлю пад расьліны, якія будуць пасяяны пасля гароху.

Ралью пад гарох трэба гараці ўвосень, а на вясну толькі заскародзіці і зараз-жа раней сеяць, бо гарох патрабуе вільгаці, каб добра паўсхадзіць. Закрываць зяро трэба глыбока, а дзеля гэтага, звычайна ў культурных гаспадарках прыкрываюць яго трох, або чатырох ля-мешным плугам.

Найлепш сеяць гарох радавою сеялкаю радэчкамі 25—30 дэцыметраў адзін ад другога, што дае магчымасьць абрабіць гарох санкаю, каб зьнішчыць дзікае зельле ды траву.

Ёсьць для сеяньня гароху зьнарочысты прылад „Плявэт“, які дае магчымасьць выканаць вышэй азначанна работу адносна гароху.

Гарох можна сеяць пасля кожнае расьліны, але-ж так, каб ён на адным месцы часта ня сеяўся, бо гэта будзе шкодна.

На сухіх грунтах можна гной даваць проста пад гарох, а на сырых мясцох ды на сьвэжым гной гарох расьце падта буйна, дык пасля загнивае, а дзеля таго на сырых мясцох трэба гной даваць пад папярэдняю расьліну, а калі гэтак, дык найвыгодней сеяць гарох на бульбовішчы.

На бульбовішчы выгадна сеяць гарох дзеля гэтакіх прычынаў: як нам ужо ведама, што расьліна, таксама як і арганічная жывёла патрабуе яды і воль кожная расьліна спажывае тых ці гэтых хімічных элементаў болей. Дык воль гарох патрабуе найболей — вапны. Вапна ёсьць і штучны гной, які ня ўсім даступны, але-ж ёсьць вапна і ў хляўным гной. А дзеля гэтага на лубіне ці на якіх іншых зялёных гнаях, гарох сеяць ня выгадна, бо будзе малая абада і некае карысьці. Зялёныя гнаі маюць найболей азоту.

Але-ж вапна гэта гэтка хімічны элемент, які раствараецца ня хутка, дык дзеля гэтага якраз пасля бульбы, якая мала спажывае вапна, з таго гною, які кладзецца пад картофлю. Найвыгодней сеяць гарох дзеля таго, што за час заняты бульбаю, гэты грунт зможа растварыць вапна і зрабіць яго прыдатным да спажыву расьлінаю.

Калі-ж сеяць гарох на сьвэжым гнаі, дык класьці гной трэба ўвосень, воль за частку восеньні, за зіму і частку самую раньню вясню, вапна пад дзействам атмасфэрных дзейнікаў растварыцца і гарохавае расьліна будзе мець гатовую спажыву. Калі-ж палажыць гной, тагда калі сеецца гарох, дык пакуль вапна растварыцца — расьліна не будзе мець што спажываць, а цераз гэта — зачакне. Пасля ўжо ёй будзе цяжка ўваскроснуць.

Наагул трэба ведаць той грунт на якім зьбіраецца сеяць гарох, ці ён вапністы ці не. А ведаючы гэта і трымаючыся вышэй пададзёных сказаў будзе лёгка кабінаваць гэтак, каб пасеяць гарох з карысьцю, бяз рызыкі на страту.

Куток сьмеху і сатыры.

Ходзяць чутні што:

Дзякуючы вялізарнаму паспеху ў культурна-асьветнай працы „Bialoruskiej Chatki“ маюць быць адчынены аддзелы „Chatki“ на кожнай вуліцы м. Вільні, якая такім чынам будзе скульптурызавана, прасьвечана і збеларушчана аканчальна. Памешканьні ўсіх кінаў, тэатраў і лепшых рэстаранаў будуць выкарыстаны для ўспомненых аддзелаў.

Кліентам, якія шмаруюць боты дзёгцем уваход будзе забаронены. Аналізу чым мазаны боты, будзе рабіць сам дэхтар П. сваімі прыроднымі сродкамі. На выпадак катару заступіць яго мае князь.

3 вясковых гутарак.

Беларус каталік пытаецца ў Беларуса праваслаўнага:

— Чуў браток, за беларускасьць наш ксёндз сядзіць у вастрозе, а парахвія асталася ў жалобе.

— Чуў, але наш прыход у большай жалобе, адказаў праваслаўны.

— Чаму? Мо' і вашага пасадзілі?

— Але, браце, моцна пасадзілі, але... на нашу шню, бо ён Расеец і беднаму чалавеку-Беларусу не спагадае.

НАШАЯ ПОШТА.

Хапку Я.: Праграму і заявы паслалі.
Маладому Беларусу: Карэсп. атрымалі, надрукуем.

Язэпу Мікулевічу: Высылку газеты ошн-няем.

Сыну Гаспадара: Вашы вершы заслабля, пішыце прозай.

Анісковічу: Матэр'ялы атрымалі, разгледзім. Друкі паслалі.

Кульбе Я.: Пасля сьмерці бацькі ўсе дзеці маюць атрымаць роўную частку.

С. Буку: Праграму, інстр. і заявы паслалі. Газета „Наша Воля“ ўжо ня выходзе.

Ярашэвічу: Пісьмо аб зладзейскіх лапах ня можам зьмясьціць. Пішыце лепш аб чым іншым, бо ляжачага ня б'юць.

С. Пяюну: Верш „Для каго“ зьмесьцім крыху пазьней. Газету гэты месяц для бацькі будзем пасылаць, на другі спынем.

Квасу: Карэспандэнцыю дасталі, надрукуем.

Жых. в. Яковічы: Заявы атрымалі.

Саковічу В., Пяцукевічу С., Карману Я., Александровічу М., Петушкевічу А., Валынцу П. — пробны нумар паслалі.

Сеганю В., Русакаву, Лыгу А., Юргелевічу, Грыгаровічу Т., Пышко Ул., Паўшко Г., Кібнак І., Антановічу А., Парэмскаму І., Данілевічу П., Расолу С. — газету паслалі.

Дасталі ад:

Яўтуха Рыгора—5 зл.; Новікава С.—4 зл.; Караса Аляксандры, Нелюба Косьці—па 2 зл.; Русака Ігналі, Яцкевіча Альф.—па 1 зл. 50 гр.; Кузьміцкага Івана—1 зл. 25 гр.

БІРЖА.

Вільня, 12.IV. 1927 г.

ВАЛЮТЫ:

Далары 8.92¹/₂—8.93¹/₂ зл.
Рублі зал. (10 р.) 47.30—47.35 „

ЗБОЖЖА, ЗЕМЛЯРОБ. І ІНШ. ПРАДУКТЫ:

Вільня, 9.IV. 1927 г.

Жыта за 100 кг. (6 пуд.) . . . 43.00—44.00 зл.
Авёс „ „ . . . 39.00—40.00 „
Ячмень брав. „ „ . . . 39.00—40.00 „
„ на кашу „ „ . . . 00.00—00.00 „
Пшаніца „ „ . . . 50.00—51.00 „
Сланіна тутэйшая I гат. 1 кг. . . 4.00—4.20 „
Клустасьць свінная „ „ . . . 4.50—4.70 „
Масла несал. за 1 кг. 7.00—7.50 „
„ салён. „ „ . . . 5.50—6.00 „
Сьмятана за 1 літр 2.00—2.20 „
Тварог „ „ 1.00—1.30 „
Яйкі за 1 дзес. 1.50—1.80 „

Беларуская Кнігарня „Пагоня“

Вільня, Завальная 7.

Прадае на месцы і высылае на правінцыю беларускія кніжкі рожнага зместу, сцэнічныя творы, школьныя падручнікі, пісьменныя прылады і інш.

На правінцыю Кнігарня пасылае кніжкі наложным плацяжом, лічачы найніжэйшыя цэны.

Хто хоча выпісаць кніг павінен прыслаць адкрытку і задатак, падаючы свой адрэс і назовы кніжак, якія патрабуе. Кнігарня адразу споўніць заказ, за які трэба заплаціць на пошце пры атрыманьні кніжак. З заказамі звярочвайцеся на адрэс: Вільня, Завальная 7, кнігарня „Пагоня“.

Фруктовыя дрэвы (прышчэпы)

і ягадныя кусты,

вырашчаныя на месцы ў сааааводстве „Мазалёва“ МОЖНА ТАМ КУПІЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ.

Заказы прыймаюцца:

Вільня, Завальная 6 кв. 2,

а таксама на месцы ў саааводстве.

Цэны даступныя.